

1907

KÖZLEMÉNYEK

1907

□ KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22 □

86. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER JUNIUS 8

Telefonunk 87—08.

**Tisztességes építőiparos szervezetlen iparossal,
gyárossal vagy szállítóval nem dolgoztat.**

**Segédeket csakis munkaközvetítőnk útján szabad
munkába állítani.** Helyisége az ipartestület házában van,
Német-utca 22. sz. a.

A „Munkaadó“ a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségének és az Építőiparosok Szövetségeinek hivatalos közlönye. Fizessen elő reá minden építő iparos. Ezen felül mindenütt, ahol megfordulnak követeljék a „Munkaadót“.

MEGHIVÓ.

Előljáráóságunk f. hó 11-én, d. u. 5 órakor, helyiségünkben ülést tart, melyre a t. előljáráóság tag urak megjelenni kéretnek.

Tárgy: A mérnöki és építési címről és gyakorlatról szóló törvénytervezet ismertetése és folyó ügyek.

A csütörtök esti összejöveteleket és társasvacsorákat a városligeti Wampetich-féle vendéglőben melegen ajánljuk a t. tagtársak figyelmébe. A munkások vezetősége az izgatással, fenyegetéssel és rendbontással föl nem hagyott. Mindenütt sok a baj. Az ily összejövetelek nagyon szükségesek ezek kölcsönös megbeszélésére s a vélemények kicserélésére. Azért ne mulassza el senki ezen összejöveteleket. A kellemest a hasznossal egyesítik.

A Magyar Építőiparosok Országos Szövetségének szövetségstanácsa múlt hó 30-án tartotta alakulása után első gyűlését.

A gyűlés elfogadta az elnökség által kidolgozott ügyrendet, az első vándorgyűlést pedig f. é. augusztus 18 és 19-én Nagyváradon határozta megtartani.

A lakatosmesterek országos szövetségének működése a vidéken nincs összhangban a többi építőiparosok érdekével és a vidéki szövetségek működésének eredményét nehezíti. Ezért felszólítást intéz az országos központ a lakatosmesterek szövetségéhez, hogy június 15-ig feltétel nélkül fogadja el az Építőiparosok Országos Szövetsége alapszabályait, ügyvitelét és elveit, mert ellenkező esetben a lakatos szövetség nem fog az építőiparosok szövetségébe fölvetetni.

A kályhások és lakatosok közt fölmerült ügy felett a határozat akkorra halasztatott, amidőn a lakatosszövetség fölvétele el lesz intézve.

A munkaközvetítőkről szóló jelentés, mely szerint 32 szövetség állított fel ilyent, tudomásul vétetett.

Az aradi szövetség többrendbeli alapszabálymódosítást indítványozott.

Minthogy a szövetségek alapszabályai csak most hagytak jóvá s ezek változtatása nehézséget okozna, ez egy későbbi időpontra halasztatik. A szavazati jog gyakorlását az ügyrendben fogják ideiglenesen szabályozni.

Az aradi szövetség panaszt emelt, hogy a budapesti ipari munkaközvetítő Aradra asztalossegédek közvetítését megtagadta, mert a segédek kis része sztrájkolt. A kereskedelmi miniszterium fel fog kérteni, hogy az ipari közvetítő ügyvitelét a munkaadók jogosult igényeinek megfelelően módosítsa.

Elhatározták, hogy a Gyáriparosok Országos Szövetségével és más nagyobb szövetségekkel kölcsönösségi szerződések köttessenek.

Elhatározta a szövetségtanács, hogy az országos szövetségi tagok címtárát kinyomatja.

A főtitkári állás betöltésére s az összes személyzeti ügyek elintézésére *Kauser Gyula* elnökből, *Jakabffy Ferenc* ipartestületi elnökből, *Koch Károly* alelnökből, *Bloch Leóból* és a budapesti építőmesterek szövetségének két tagjából, *Amon Józsefből* és *Mann Józsefből* álló bizottság küldetett ki.

Házunk kiépítését a jövő évre halasztottuk. Minthogy azonban az építőiparosok országos szövetsége, a budapesti építőmesterek stb. szövetsége, a kőfaragómesterek szövetsége s a munkaközvetítő hivatal házunkban helyezkedtek el, úgy az ipartestületi, valamint a szövetségi gyűlések számára egy tanácskozó-terem kevés lett. Az elnökség ennél fogva a szolgálakást elnöki szobává és tanács-teremmé alakította át, úgy amint az a végleges házépítési tervben fel van véve, ezenkívül a mosdóhelyiséget és a klozeteket is a végleges állapot szerint átalakította.

Ezen átalakítási munkák költségeinek fődözésére azon tagokat, kik a ház kiépítésének költségeihez hozzájárulást jegyeztek, az elnökség felkérte, hogy a jegyzett összegre részfizeteskép egyenkint 50 koronát küldjenek. Eme felszólításnak a következő tagok tettek eleget: *Jakabffy Ferenc, Mann József, Joó Lajos, Wellisch Arnold, Ámon József, Neuschlosz Ödön és Marcel cég, Paulheim és Perndl cég, Sturm Károly, Wellisch Sándor és Gyula, Kudelka Jakab, Havel Lipót, Melocco Péter r.-t., Trautmann Rezső és Fia, Schiffer Miksa, Grünwald Testvérek, Pucher István, Biró Károly és Gyula, Kondor és Feledi cég, Klenovits és Báthory, Gerstenberger Emil, Miklós és Wirth, Antony István, Schön Adolf, Andretti Anzelm, Popper Zsigmond, Bartolffy János, Hlavay György, Schustler József, Bloch és Holitscher, Dávid János és Fia, Paulheim Ferenc, Gerenday Béla, Csimár Károly, Neuschlosz Károly és Fia, Fried Zsigmond. Hubert József építőmester pedig az egész jegyzett 1000 koronát befizette.*

Azon tag urakat, kik eddig még be nem küldték a részletfizetést, ez úton is felkérjük, hogy ezt minél előbb megtenni sziveskedjenek.

A mérnöki és építési címről, valamint a mérnöki és építési gyakorlatról a kormány törvényjavaslatot készül a törvényhozás elé terjeszteni. Ezen törvény tervezetét az országos középítési tanács megállapította. Közöljük belőle az építőmestereket érdeklő szakaszokat az alábbiakban:

Átmeneti és kivételes intézkedések. 86. §. Tervezésre jogosított építőmesterek. E törvény életbelépte előtt jogosított vagy képesített építőmesterek, akik képesítésük igazolásával magukat a műszaki kamarában a tervezésre jogosított építőmesterek lajstromába beje-

gyeztetik, az építőmesterei munkakört az eddigi terjedelemben ezentúl is gyakorolhatják, anélkül, hogy kamaratagok volnának. A lajstromba való beiktatásért 50 korona illeték fizetendő.

87. §. Építőmesterek. E törvény életbelépte után képesített építőmesterek tervezési és művezetési jogát e törvény a jövőre nézve legfeljebb egyszerű egyemeletes lakóházakra és egyszerű gazdasági épületekre korlátozza.

A 85.* és 86. §-ban körülírt megszorított munkakörben működők ténykedéseikért a kamara előtt ugyanoly felelősségre vonhatók, mint aminővel kamaratagok a mérnök- és építész-kamarának tartoznak.

Munkabér felemelése vagy leszállítása miatt valamely munkás ellen elkövetett erőszak kihat a munkaadóra is.

L. I.-t munkája végeztével a műhelyből kimenet a vádlott és még két ismeretlen faesztergályos-segéd megtámadta és rajta munkabér felemelése végett erőszakot követett el: testét szándékosan bántalmazta az által, hogy „sztrájktrő“ kiáltások közt agyba-főbe verte s késsel vagy más kemény tárggyal a fején sérülést okozott.

Vádlottnak ez a tette a munkabér felemelése vagy leszállítása miatt nemcsak valamely munkás ellen elkövetett erőszak (Btk. 177. §.); hanem ez az erőszak mindenesetre a munkaadóra is kihatván, ez irányban is elkövetettnek tekintendő. (Kuria, 1907. március hó 19. 2763/907. sz.)

Megvett ingatlan talajhaszonélvezetének elvonása szerződésbontó ok. A Curia 8105/905. sz. a. hozott ítélettel egy ingatlanra vonatkozólag létrejött adás-vételi szerződést fölbontott azért, mivel a talaj haszonélvezetét harmadik személy azon az alapon vonta el a vevőtől, mert az eladó annak eladására feljogosítva nem volt. A szerződésfelbontás jogi következményei: A szerződés előtti állapot helyreállítása. Mihez képest vevő az ingatlant visszaadni, eladó, kinek hibájából a szerződés fölbontatott, a vételárat és a vevő által jóhiszeműleg eszközölt beruházások értékét is megtéríteni köteles. A telekkönyvi állapotnak vevő részéről való ismerése a szerződés tartalma mellett közömbös. Vevő nem kény-

* A 85. §. a mérnökökre vonatkozik.

szeríthető, hogy az általa épített házat megtartsa és használhatóságához a hasznélvezetet is megszerezze.

A telektulajdonos által házépítésre adott engedélynek hatálya. Olyan jogviszony, melylyel a telek tulajdonosa bizonyos évenkénti szolgáltatás ellenében a vele szerződő félnek megengedi, hogy ez az ő telkén építhessen és pedig úgy, hogy az építendő ház a vele szerződő félnek tulajdonává váljék: csak akkor hatályos, ha a jogviszony fenntartása *naptár szerint meghatározott időtartamhoz köttetett.* (Curia 1906., okt. 9. I. G. 257/906. sz. a. Elvi jelentőségű határozat.)

KIMUTATÁS

az építőipari sztrájk, bojkott és munkazáratok állásáról.

Helység	Szakma
Budapest	ács, kőműves
Arad	famunkás, szobafestő, mázoló, asztalos, lakatos, ács
Beszterce	kőműves
Békéscsaba	szobafestő, mázoló, kőműves, ács, asztalos, lakatos,
Cegléd	bádogos, szobafestő
Csongrád	kőműves, ács
Debreczen	asztalos, festő, építőmunkások
Déva	építőmunkások
Érsekújvár	kőműves
Esztergom	kőműves, ács
Gödöllő	kőműves, asztalos, ács
Gyöngyös	ács, szobafestő, kőműves
Győr	asztalos, bádogos, lakatos
Gyula	ács, asztalos, bádogos, kőműves, lakatos, mázoló, szobafestő
Hajdúszoboszló	kőműves
Jászberény	ács, kőműves,
Kaposvár	összes építőmunkások
Karcag	összes építőmunkások
Kecskemét	kőműves, ács, bádogos
Kiskunfélegyháza	kőműves
Kiskunhalas	kőműves
Kispest—Szt.-Lőrinc	kőműves, ács, asztalos, lakatos, mázoló, szobafestő

Helység	Szakma
Kolozsvár	szobafestő bádogos
Lugos	építőmunkások
Makó	összes építőmunkás
Marosvásárhely	asztalos, lakatos
Nagykanizsa	építőmunkások
Nagykároly	kőműves, mázoló, festő, ács, aszt.
Nyergesujfalu	kőfaragó
Nyíregyháza	kőműves, asztalos, ács, lakatos
Öcssanád	kőműves
Pápa	kőműves
Petrozsény	ács, kőműves
Pozsony	ács, kőműves, bádogos, asztalos
Szabadka	kőműves
Soroksár	kőműves, asztalos, ács
Szatmár	kőműves, asztalos, ács, szobafestő
Szászrégen	asztalos, kőműves, ács
Szeged	kőműves, ács
Szolnok	asztalos, bádogos
Tapolca	kőműves, ács, lakatos, bádogos, festő
Tatatóváros	építőmunkások (kivéve ácsok)
Temesvár	kőművesek
Tétény	kőműves
Vác	kőműves, ács
Zombor	asztalos
Zsombolya	összes építőmunkások

Uj tagokul az ipartestületbe léptek :

Brezina Rezső építőmester, VII., Damjanich-u. 25/b.

Kaiser Hugó építőmester, VI., Andrassy-út 1.

Pell Ferenc építőmester, VI., Szondi-utca 98.

Hübchen Jakab kisebb kőműves iparos, VII., Wesselényi-u. 40.

Megszűnt iparengedélyek :

Wezelka Venanto építőmester. Meghalt.

Brezina Rezső kőművesmester.

Polánszky István kőművesmester. Meghalt.

Köberling Antal kisebb kőműves iparos.

Rizek József kisebb kőműves iparos.

